

Leven en werken van Ignaz Kolisch

- door Dirk Goes -

Ignaz Kolisch werd op 6 april 1837 geboren in Pressburg, het huidige Bratislava, in een welgestelde Joodse familie. In 1845 verhuisde hij naar Wenen, waar hij aan het prestigieuze Wiener Akademische Gymnasium werd opgeleid. Na zijn middelbare school studeerde hij handelswetenschappen aan de universiteiten van Milaan en Wenen. Schaakles kreeg hij van de Weense meester Ernst Falkbeer, oprichter van de Wiener Schachzeitung en naamgever van een variant van het koningsgambiet (1. e4 e5; 2. f4 d5).

Hij begon zijn maatschappelijke loopbaan als journalist in Genua, waar hij een jaar woonde. Vanaf 1858 was hij enkele jaren werkzaam als privésecretaris van de schatrijke Russische graaf Kouchelev-Besborocko, oprichter van de schaakclub te Sint Petersburg. In 1859 verhuisde hij naar Parijs, waar hij bevriend raakte met Alphonse de Rothschild, telg uit de beroemde bankiersfamilie. Deze adviseerde hem te beleggen in aandelen aan de Parijze beurs. En met succes, Kolisch werd een vermogend man.

Vanaf 1860 was hij een tijdje beroepsschaker. Kolisch was een ongelooflijke hacker, met een voorliefde voor gambieten als het Evans-gambiet (1. e4 e5; 2. Pf3 Pc6; 3. Lc4 Lc5; 4. b4) en het Muzio-gambiet (1. e4 e5; 2. f4 exf4; 3. Pf3 g5; 4. Lc4 g4; 5. 0-0 gxf3). In zijn carrière speelde hij tweemaal een match tegen de grote Adolf Anderssen, de beste schaker van zijn tijd. De eerste match eindigde in een 5½-5½ gelijk spel, de tweede won Anderssen nipt met 5-4.

In 1867 werd te Parijs ter gelegenheid van de wereldtentoonstelling een groot internationaal toernooi georganiseerd. Kolisch kwam als bezoeker een kijkje nemen, liet zich overhalen om mee te doen (ondanks dat het toernooi al een paar dagen aan de gang was!) en won de eerste prijs met 20 uit 24, voor Winawer en Steinitz. Hierna beëindigde hij zijn loopbaan als professioneel schaker en legde zich toe op zijn werk aan de beurs.

In 1868 was er een financiële crisis in Parijs, waarop Kolisch besloot naar Wenen te verhuizen. In 1871 begon hij zijn eigen bank, de Wiener Börse-Syndicatskasse, en in 1885 kocht hij voor 200.000 florijnen de Wiener Allgemeine Zeitung, naar hij zelf zei "om iets om handen te hebben". Na zware verliezen zag hij zich gedwongen de krant in 1888 weer te verkopen.

In 1881 betaalde Kolisch 36.700 mark voor de titel van baron, die hem door Georg II, groothertog van Saksen-Meiningen, werd verleend. Bij deze gelegenheid veranderde zijn naam in Ignaz von Kolisch.

Op 30 april 1889 overleed Kolisch, slechts 52 jaar oud, aan de gevolgen van een nierziekte. Uit zijn erfenis werden twee herdenkingstoernooien gefinancierd.

Tijd om wat Kolisch-partijen te laten zien. Let op: deze partijen zijn extreem gewelddadig en daarom wellicht wat minder geschikt voor al te tere schakerszieltjes. Derhalve: naspelen is toegestaan, aanbevolen zelfs, maar wel voor eigen risico, de auteur is uitdrukkelijk niet aansprakelijk voor eventuele gevolgen!

Wit:	Mandolfo
Zwart:	Kolisch

1. e4 e5; 2. Lc4 Pf6; 3. Pc3 c6; 4. d3 b5; 5. Lb3 a5; 6. a4 b4; 7. Pa2

Niet de beste, het paard heeft op a2 geen toekomst.

7. d5; 8. exd5 cxd5; 9. Pf3 Pc6; 10. De2 Lg4; 11. 0-0 Lc5; 12. Lg5 h6; 13. h3 h5; 14. hxg4 hxg4; 15. Pxe5 Pd4; 16. De1 Pe4!

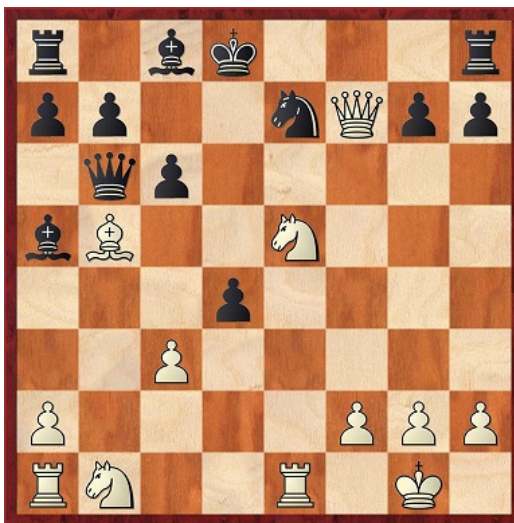
17. Lxd8

Ook andere zetten leiden tot verlies.

17. Pg3; 18. fxg3 Pe2 mat.

Wit:	Kolisch
Zwart:	Barnes

1. e4 e5; 2. Pf3 Pc6; 3. Lc4 Lc5; 4. b4 Lxb4; 5. c3 La5; 6. d4 exd4; 7. Db3 Df6; 8. 0-0 d6; 9. e5 dxe5; 10. Te1 Pge7; 11. Lg5 Dg6; 12. Lxe7 Pxe7; 13. Pxe5 Db6; 14. Lb5+! c6; 15. Dxf7+ Kd8

16. Pxc6! Pxc6; 17. Lxc6 Dc5; 18. Dxc7 Tf8; 19. cxd4 Dd6; 20. Dg5+ Kc7; 21. Dxa5+ Kxc6; 22. d5+

22. Kd7

22. Dxd5; 23. Tc1+ Kd6; 24. Dc7+ Ke6; 25. Te1+ en de zwarte dame gaat verloren.

23. Pc3 b6; 24. Da4+ Kd8; 25. Pb5 Df6; 26. Dc2 Tf7; 27. Tad1 Lb7; 28. d6!

28. Lxg2

28. Tc8; 29. Dc7+ Txc7; 30. dxc7++ Kc8; 31. Te8+.

29. Dc7+ Txc7; 30. dxc7++ Kc8; 31. Te8+ Kb7; 32. Txa8 Lh3; 33. Txa7+ Kc6; 34. Td6+; 1-0.

Wit: Kolisch
Zwart: Fraser

N.B.: Deze partij speelde Kolisch met voorgift, zonder het paard op b1.

1. e4 e5; 2. f4 exf4; 3. Pf3 g5; 4. Lc4 g4; 5. 0-0 gxf3; 6. d4 Pc6; 7. Lxf4 Pa5; 8. Dxf3 Pxc4; 9. Lg5

9. f6

9. Dxc5; 10. Dxf7+ Kd8; 11. Dxf8 mat.

10. Dh5+ Ke7;

11. Txf6! Pxf6; 12. Lxf6+ Kxf6; 13. Tf1+

13. Dh4+ met damewinst had waarschijnlijk ook wel gewonnen, maar nu gaat het mat, en mat is altijd beter.

13. Ke7; 14. Df7+ Kd6; 15. Tf6+ Dxf6; 16. Dxf6 mat.

Wit: Kolisch
Zwart: Anderssen

1. e4 e5; 2. Pf3 Pc6; 3. Lc4 Lc5; 4. b4 Lxb4; 5. c3 La5; 6. d4 exd4; 7. 0-0 dxc3; 8. Db3 Df6; 9. e5 Dg6; 10. Pxc3 b5; 11. Pxb5 Tb8; 12. De3 Pge7; 13. De2

Dreigt 14. Ph4 met damevangst.

13. Dh5; 14. La3 Lb7; 15. Tad1 Pf5

16. Txd7! Kxd7; 17. e6+ Kc8; 18. exf7 La8; 19. Pxa7! Pxa7; 20. De6+ Kd8; 21. Td1+ Pd6

22. Txd6+!

De tweede toren offert zich op voor het goede doel: winst van de partij.

22. cxd6; 23. Dxd6+ Kc8; 24. Le6+ Kb7; 25. Ld5+ Dxd5; 26. Dxd5+ Ka6; 27. Dc4+ Kb7; 28. De4+ Pc6; 29. Pe5 Ka6; 30. Dc4+ Ka7; 31. Lc5+ Tb6; 32. Lxb6+ Lxb6; 33. Pxc6+ Lxc6; 34. Dxc6; 1-0.